

at Husmændene selv ville blive tilfredse, thi det staa lige saa klart for Husmændene som for mig og vist ogsaa for ærede Medlemmer, at det er en Mangel ved Loven, at den skærer det hele over en Kam og ikke drager saadanne Grænser, som fornuftigvis maa drages, idet den ikke gør Forskel paa den Jord, som er billig, og derfor let at komme i Besiddelse af og den Jord, som er dyr og vanskelig at komme i Besiddelse af. Jeg haaber, at der vil blive taget Hensyn til den Hensigt, som jeg her har tilladt mig at gøre, naar denne Sag formentlig kommer i Udvalg. For øvrigt vil jeg gerne føje til, at jeg selvfølgelig er den højtærede Minister overordentlig taknemmelig — ogsaa paa min Kredses Vegne — fordi han har forhøjet Laaneværdien fra 4 til 5,000 Kr. Det vil unægtelig lette Forholdene derovre en Del og bidrage til en Del Tilgang, tror jeg. Men jeg er bange for, at det ikke er tilstrækkeligt i min Kreds, selv om det ogsaa kan være tilstrækkeligt andre Steder, og jeg er bange for, at det ikke vil virke meget.

Hvad dernæst angaar Forhøjelsen af Statens Ydelse fra 2 til 2½ Mill. Kr., da er jeg tilbøjelig til at sige det samme, som man næsten altid siger ved en saadan Lejlighed: Mere vil have mere, og jeg kunde ogsaa ønske, at denne Sum blev forhøjet noget. Disse 500,000 Kr., der lægges til, er jo ikke saa ganske lidt, men det kunde dog være ønskeligt, at der kom noget mere til, da jeg er overbevist om, at det ikke vil vare mange Aar, inden vi komme op over disse 2½ Mill. Kr., saa vi altsaa skulle til at gøre et Udvalg mellem Ansøgerne, og det vil blive en meget vanskelig Sag.

Det er de tre Hovedspørgsmaal, som jeg ønskede at omtale. Jeg vil dernæst sige, at jeg gerne er med til, at Bestemmelsen om, at Jorden skulde have en Størrelse af fra 3½ til 5 Tdr. Land Midtjords, ophæves, og jeg finder, det er fornuftigt. Jeg har kun haft Vanskelighed af denne Bestemmelse, og jeg er vis paa, at de andre Kommissioner have haft de samme Vanskeligheder, og den er i Vejen ved alle mulige Lejligheder. Jeg vilde ogsaa ønske, at den anden Bestemmelse, om en Maksimumstørrelse af 8 Tdr. Land bortfaldt; i vor Kreds har den vel ingen Betydning, da man selvfølgelig aldrig kommer op over denne Størrelse; kunne vi naa til en 3—4 Tdr. Land, ere vi glade, 4 Tdr. er i alt Fald det højeste, men de fleste Lodder ere paa 3 Tdr. Men jeg

kunde tænke mig, at man kunde gaa til at ophæve denne Bestemmelse, og jeg kan ikke se, at der er nogen Grund til at beholde den, da vi jo have Laaneværdien at holde os til, og det forekommer mig fuldt tilfredsstillende. Jeg er ogsaa meget tilfreds med, at Bestemmelsen om, at Sogneraadet skal afgive Erklæring om, at Lodden er passende, bortfalder. Øvre hos os have vi stadig undersøgt Lodderne selv, og vor Undersøgelse har i Reglen været i Overensstemmelse med Sogneraadets Erklæring, men det forekommer mig, at det er et Baand paa Kommissionen, at Sogneraadet har afgivet en Erklæring, før den kommer til at undersøge. Derimod vilde jeg gerne henstille, om det ikke var muligt at ordne det saaledes, at Kommissionen fik Ret til at afæske Sogneraadet en Erklæring, naar den vil undersøge Jorden, og den er ukendt med den Egn, hvor Undersøgelsen skal finde Sted, eller naar den er i Uvished om, hvor vidt dens Skøn er ganske rigtigt eller ej, og derfor gerne vilde have en Erklæring fra Sogneraadet om, hvad det mener om Sagen. Det vilde vist nok lette Kommissionerne Arbejdet, og jeg kan ikke se, at det paa nogen Maade vil gøre nogen Skade.

Jeg finder det ganske naturligt, at Statslaanet ikke maa overstige Købesummen plus Bygningerne, og øvre hos os tror jeg ikke, det har været Tilfældet nogen Sinde. Skal Staten have nogen Sikkerhed, maa den have den i Jorden og Bygningerne, men Sikkerheden vil være ganske upaalidelig, hvis Laanesummen overstiger Jorden og Bygningerne. Dette vil med andre Ord sige, at Besætning og Inventar skal Manden anskaffe for sine egne Penge. Til det andet faar han Laan af Staten.

Der er endnu et Par Ord, jeg gerne vilde sige i Anledning af, at der har været klaget over, at de Husmænd, som have faaet deres Andragender bevilgede, ikke have kunnet faa Pengene udbetalte i rette Tid. Dette forstaar jeg ikke rigtig. Vi have jo alle sammen en Skrivelse fra Landbrugsministeriet liggende, hvori det meddeles os, at Pengene staa til Disposition, saa snart Sagerne ere i Orden. Det har hos mig aldrig været Tilfældet, at man har maattet vente overdrevent længe paa Pengene. Saa snart Husmændene have haft Papirerne i Orden og Kommissionen har haft Papirerne i Orden og vi ere gaaede til Landbrugsministeriet, og Sagen er ordnet der, saa ere ogsaa Pengene stillede til Disposition. I den Henseende have vi ikke haft nogen Grund til at klage. Der har